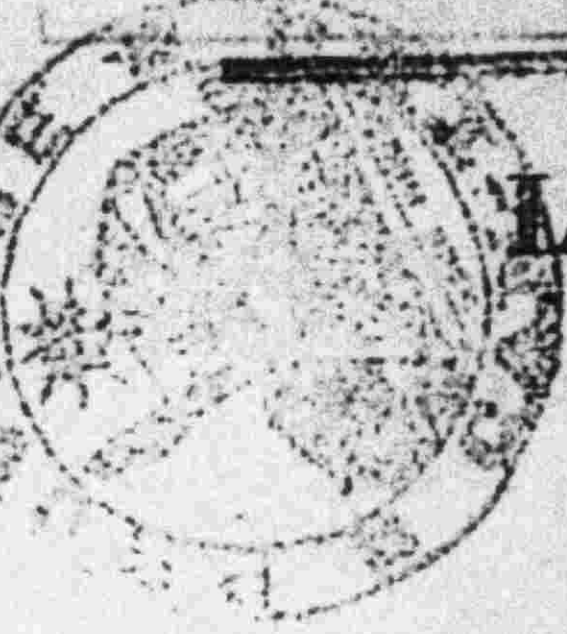

*Le se-appeant avant publication
L'Administration*

NĂM THỨ TƯ. — SỐ 181

JEUDI 16 SEPTEMBRE 1920

LE COURRIER DE L'OUEST
EDITION EN QUOC-NGU

AN HÀ NHƯ'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, CANTHO

TỔNG LÝ: TRẦN-DẮC-NGHĨA

Chủ bút: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

BẢN NHỰT TRÌNH

THÔNG CỎI ĐÔNG-PHÁP

BỘN CHỮ LANGSA

BỘN CHỮ QUỐC-NGŨ

TRỌN NĂM.....	5 \$ 00
SÁU THÁNG.....	3. 00
BẢN LỀ MỖI SỐ.....	0, 10

TRỌN NĂM.....	3\$00
SÁU THÁNG.....	2 00

BỘN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	4,50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhựt trình xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhựt trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

Cáo bạch

Kính tỏ cùng chư quý vị:
 Tại nhà in Hậu-giang (Cánthor) có lãnh in đủ các kiểu Catalogue có hình (Catalogues illustrés) như đồ phụ tùng xe máy, các thứ đèn đồ dùng trong nhà và đồ ăn bàn (vaisselles).

Bản hiệu mới mua nhiều clichés tốt
 Vậy chư quý vị muốn cần dùng xin gởi thư thì bản hiệu sẽ gởi bình kiểu cho mà xem và sẽ tính giá thiệt hơn các nơi.

Nhà-in Hậu-giang
 Kính cáo

Hãng Trữ hàng hóa Vinhlong

Vinhlong — (Cochinchine)
 Lãnh bán đồ thổ sản Ngoại-quốc và lãnh mua hàng hóa ngoại-quốc của người bốn xứ

Có bán sỉ và bán lẻ

Đồ tạp hóa — Rượu chát — Các thứ rượu tây — Dầu thơm — Xà-bông — Nước suối — Hàng hóa bên Langsa.

Xe máy — Đồ phụ tùng xe máy — Đồ phụ tùng xe hơi

Hãng cũng lãnh mua giùm cho đông ban những hàng hóa ngoại quốc và lãnh bán các hàng hóa thổ sản cho ngoại quốc vậy.

Cách đánh giấy thép:

Entrepôt Vinhlong
 Nguyễn-thành-Điểm
 Chủ nhơn và Quản-lý
 Kính đồn

Ghé nghỉ trọng ơn!

Tại chợ Traon, thuộc hạt Cantho, có 2 cái tiệm ngủ của chèo và một cái của tôi; mà tiệm tôi sạch sẽ hơn của chèo.

Nếu đông bang đi lữ đường ghé nghỉ tiệm tôi, tôi hết sức trọng ơn.

Tiệm này để hiệu: NAM-BAC-AI.

Quản-lý: Lê-Mai,
 Đồn thú,

LOI RAO**Quảng-an-Thành**

廣 安 成

Kính cùng lục-châu chư quân tử dặng tương, hôn hiệu có trứ bản các thứ rượu thuốc thượng hạng như: Hổ-cốt một qua, rượu Bá-huê, rượu Biêm-hiệp rượu máu-bò. Rượu này bảo chế kỹ càng sạch sẽ, nên công bổ lãn; vì vậy nên có nhiều kẻ bắt chước làm rượu giả.

Xin lục châu chư quân tử mỗi khi mua thì nhìn trên nhãn phải có ba chữ QUẢNG-AN-THÀNH thì rượu ấy là thiệt tốt đó.

Quảng-an-Thành
 Kính-cáo

Khương Thới dit Gông

178, 180 Rue Ang-Duong. 178, 180

Tiệm tôi có làm đồ nữ trang (bijouterie) để bán, và có bán những đồ phụ tùng xe hơi, xe máy và xe kéo xin kể ra sau đây:

Kiểm vàng neo, chuỗi bông, cà-rá, đồ làm đồ thứ. Dầu-ếch-săng-Sên (essence Shell) dầu nhớt để vô máy xe hơi (l'huile pour automobile) mỡ bôi để máy xe hơi (graisses pour automobile) đá thấp đèn xe hơi (carbure), vỏ ruột xe hơi hiệu, tây và huê-kỳ (enveloppes et chambre à air marques Michelin et américaine) xe máy hiệu bờ-rô (bicyclettes marque Peugeot) và tôi có bán đồi mối (écaillet) lược chải đầu đủ thứ và đồ của đầm (madame) giày tây, giày (annam) dầu thơm áo thun mua bên tây lại (commandes en France).

Như các ông và các bà muốn dùng xin gởi thư đến tôi sẽ lập tức gởi (contre remboursement) đến cho.

Nay kính
 Trần-văn-Gổng
 Bijoutier Phnom-penh

Cáo bạch

Tiệm Guốc và Khăn-dóng
 Hiệu tiệm «THU-A-MINH»
 của M. NGUYEN-KIM-THINH

Thông-nguồn Tòa-án Mytho
 Kính trình cùng Lục-châu chư ông quý khách được hay: Nay tôi mới mở ra một tiệm Guốc, sơn-phết một cách kỹ lưỡng và khăn-dóng bằng nhiều hàng Bombay thượng hạng, nhẹ nhàn thật là đẹp lắm, theo kiểu kim thời. Cái xin chư quý ông, quý Thầy, quý Bà, quý Cô có lòng hạ cố giúp tôi nên việc, thì tôi thâu cảm tạ thành tình, hằng ngày ghi lại.

Nguyễn-kim-Thinh
 Đồn khải

Hội mua bán lúa

«Nam-lợi-mỹ» TRÀON

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi mốt)

Hội mua bán chắc chắn, cân lường thật thà, vì nào ở xa muốn bán xin gởi lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giấy thép định giá, hoặc sai người đến thương nghị.

Nguyễn-văn-Bổn

Quản-lý } Nguyễn-văn-Cẩn

Đặng-văn-Chiêu

Sách mới

Tại nhà in Hậu-Giang (Cánthor) có bán sách mới in rồi như: sách «Khuyến-si ca» của M. Lê-trung-Thu thì rất hữu ích cho trẻ em, vì đặc đủ 10 thiên nói về BỐN PHẬN CON TRẺ PHẢI CƯ XỨ CÙNG NGƯỜI TRƯỞNG THƯỢNG; còn truyện «Hồn Tơ-Nguyệt và Ngủ-Phụng Lầu» của M. Trần-văn-Hương tích đặt dễ rất hay và ngộ.

Chư vị nên mua xem, trước là thấy đẹp tề mà chưa, sau cũng được giúp vui giấy lác.

Giá bán mỗi cuốn

sách «Khuyến-si ca».....0\$25
 truyện «Hồn Tơ-Nguyệt».....0 10
 truyện «Ngủ-Phụng Lầu».....0 20
 Ai mua nhiều sẽ đặng tính giá rẻ hơn
 Nhà-in Hậu-Giang kính cáo

Hậu thanh

Giao tiếp thương mại hội
 CU LAO MAY — TRAON
 Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1 Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre 1919 tính số mỗi 10000 thì lời đặng 52\$ còn tài sản tính hội hết thấy giá đặng 50\$; đều tính nhập vô số vốn.

Nay hội mở thêm mỗi phần vốn là 50\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn tùy thích. Đến ngày 1er Décembre 1919 thì nạp số hùn; như vị nào muốn hùn đều chi xin gởi thư cho Monsieur Tư chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức Thương-xả-Hội

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU-TÂN-PHƯỚC

Đường kinh lập Cantho

NGUYEN-NGOC-NU

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thầy rõ: tiệm tôi làm bánh mì rỗng bột mì tây, mua tại hàng bán bột tốt có danh tại Saigon.

Bánh của tôi mỗi ngày ra 2 kỳ: 1 kỳ 4 giờ sáng, và 1 kỳ 2 giờ chiều. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ kiến, có rộng nước kiến lên không dặng, ruồi bu không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu cố giúp bạng đông bang trong cuộc thương mại.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

Muốn mua mật ong

Ai có MẬT ONG muốn bán mấy tạ xin do nơi Bồn-quán

Ấn-quán An-hà Cánthor
 Kính cáo

Cac nhà Annam

TRAITEMENT ANTIPHTISIQUE

ET DES

MALADIES DE POITRINE

Aiguës ou Chroniques

Toux, Hémies, Bronchites, Crachements de sang, Affections de Vessie, Catarrhes, Irritations de la Poitrine, etc.

PAR LE

BRONCHOSÉRUM

On trouve le **BRONCHOSÉRUM** dans toutes les bonnes pharmacies de France et des Colonies.

Pour le gros s'adresser à :

Sogedroï, 7, Rue Jules César. — PARIS

POUR L'INDOCHINE

Pharmacie normale — H. DE MARI, Saigon

Seul dépositaire

TRẠI THỢ MỘC HIỆU LƯƠNG LONG

Tự Nguyễn long thao

Ở tại chợ Lái-thiền

Trại thợ mộc tôi sáng tạo đã hơn 3 năm ở phía sau phố chợ, đường xe hơi Saigon Thu-dau-mot, có đóng sẵn đủ bàn ăn dài mặt gỗ liền từ 1m40 cho đến 2m20, bề ngang 0m80 cho đến 1m15; bàn ăn chế kiểu tứ linh (long, lân, qui, phụng), bàn ăn của cuốn 7, 8 trụ cho đến 2 trụ, và bàn ăn mặt đá, bàn tròn mặt cốt xây, chường chạm tam lân từ 1m55, có thứ 5 trụ góc chạm giấy lá tây, bàn rượu (table d'apéritif), bàn khách (table de salon) bàn viết (bureau) bàn rửa mặt (table de toilette) bàn nguyệt, tủ áo trơn, tủ

to kiến, tủ thờ của biển hể tranh thờ kiến vẽ sơn thây chữ đỏ chữ vàng, ghế ngồi mặt tròn, mặt trái đào, mặt dâu, và có đủ thứ đồ tiện: những là chường đèn, đài hộp, khay, kỷ, văng một, văng hai, văng ba, văng tư hết thảy đều làm bằng cây danh mộc, chế theo kiểu kim thời trơn bôn, chạc chạc và bán giá rẻ.

Còn phía trước phố chợ có dọn thêm một tiệm ngánh có bán đủ thứ rượu và đồ danh mộc thứ của thứ trơn đều có đủ.

Kính xin chư-tôn quý-khách thừa diệp nhân du xin ghé lại tiệm tôi muốn mua đồ làm sống hoặc là đặt mướn chi cũng dọn trong nhà thì tôi sẽ long mau mà làm cho vừa ý quí ông.

NGUYỄN-LONG TRAO

Số 14 kinh đạo

AN HÀ NHỰT BAO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Nghề buôn	6.— Nam kỳ thời sự
2.— Sở nhà thương Ômôn	7.— Mười mấy thùng dầu xăng nổ
3.— Thầy thuốc Chệc gạt Annam	8.— Đưa con du học
4.— Tự do diên đàn	9.— Đám táng ông La-xuân-Thanh
5.— Các học sanh Annam tại Pháp-Quốc	10.— Oan truyền Ngọc-Hạnh

Nghề buôn

(Tiếp theo)

Đồng bang ta chưa đủ tư bản (cũng đủ thật, song mỗi ông mỗi chôn thì thế sao gọi là đủ) mà đại khái là những cửa hàng to-tát như khách-trú, nhà máy, nhà các chành-lúa, nhà lão-khẩu lớn cùng hóa-vật thường dùng thì còn khiếm khuyết lắm, nếu muốn nói đề-chế thì trước cần phải có những món cần-ích cho sang đi thì thì hành mới tiện. Vì bằng mỗi món chưa đầy gan ước mà mong xô cái bị vọng cho đến cùng thì tài nào mà không thua lỗ.

Có lắm vị luận rằng: Annam không đoàn-thể trong nghề buôn, nói thế thì chưa mấy chính lý. Vì nhân lúc đề-chế trước, đồng-bang ta tình-tánh dữ-vội quá phương chi vừa sắp thấy một tách cà-phe tăng giá, thì đã kêu nhau, rủ nhau dừng dừng đồ chệc nửa. Tôi nói ngay ra đây, tất có phiền lòng lắm vị, nhưng đã hạ-bút rồi thì chẳng thế nào còn quanh-quẩn nữa chi. Cái giấy đoàn thể là gì?? tưởng khi chẳng đợi giải ra mới rõ.

Giấy ấy buộc chắc cùng thả lỏng là do cái sở-kiến mà ra, nhưng hằng thật,

cái sở-kiến của người đối với cái sự thực-hành của các nhà buôn lại là có phần quang-hệ lẫn vuối nhau to lắm chẳng nên lấy đây làm thường.

Bảo rằng: đừng dùng búng tàu của chệc, vậy tôi xin hỏi: đồng bào ta đã có tiệm bán búng tàu đủ cho ta dùng lẫn với nhau chưa? Bảo rằng: đừng dùng bột của chệc, cũng xin hỏi: mình đã đủ tiệm bán bột chưa? Lại năm nào cùng thế, nhân rằm tháng tám chệc thấy Annam ta ưa bánh trung-thu, thì làm ra nhiều lắm, để thâu-góp lấy lợi. Thế thì Annam ta nên kêu nhau ráp làm bánh trung-thu đi, cũng để thâu-góp lấy lợi như họ vậy; tưởng chẳng cần gì phải bảo đừng dùng bánh trung-thu của chệc, mà tất cùng xong ngay. (Chán biết: cái bánh ấy ăn vào chẳng phải là có phần trường-cửn như trái đào của lão Tề xưa.

Nhưng lại là cái món đã dùng chẳng phải người ta mê ăn, hoặc vì cái bột vịt béo, bột bươi bụi của chệc; song thiết tưởng: mình chẳng tài nào kêu rêu gi cho thành hiệu được, là bởi..... Mình không tiệm bán búng tàu, bột, bánh v...v... rồi lại bảo người ta đừng dùng mấy món ấy thì cũng chẳng là hẹp lượng

Hỡi người Annam!

Sao để tiền bạc ra khỏi xứ mình?

Hãy dùng thuốc hút hiệu **CON GÀ** thuốc chưa vấn và vấn rồi

VÌ THUỐC NÀY NGON HƠN HẾT.

ĐÃ THƠM THO LẠI GIÁ RẺ HƠN CÁC THƯ KHÁC.

Thuốc **CON GÀ** trồng tía tại xứ Đông-Dương

Nên giúp hội *Société des Tabacs de l'Indochine*,

66 Boulevard Bonnard. — Saigon

hầu giúp muôn ngàn người Annam.

lắm ru...

Ồi! Các ngài muốn đồn cây, lại bảo người ta đồn cái ngon, mãi rồi cũng thấy cây ấy đâm tước này chồi ra thì các ngài lại cho rằng người ta đồn dở.

Lắm ông đã bảo sao Annam ta chẳng đông-tâm để tuyết-giao cùng khách trú.

Lời bảo ấy thế nào cùng khó thi-hành. Vì sao? tưởng khi ai là người chẳng rõ?? vì hàng-hoá của ta còn khiếm khuyết lắm như muốn nói: ta hãy đông-tâm để chế-tạo những vật cần-ích, để chóng mở cửa-hàng thêm thì là một cái vấn-đề rất hợp thời, mà nếu bảo: ta hãy thệ-tâm đứng bước chơn đến tiệm chệc, vì ta chỉ làm giàu cho chúng nó, thì lời bảo ấy chẳng bao giờ kết-quả đem bổng.

Ý các ông là nói: ta tuyết-giao thì bọn khách phải về Tàu, không! không phải thế đâu, cái mục-dịch ấy chưa sao được

quyết đoán là cái mục-dịch] sự tranh thương.

(Sau sẽ tiếp)

T. Q. Tiến.

Sở Nhà Thương Omôn

Sở Nhà-Thương Omôn sáng tạo ra được đây cũng nhờ sức Quan Chủ-tỉnh Boudineau, quan Huyện Chủ-quận Trương-văn-Nga đây công khó nhọc lại nhờ các bậc hào gia phú hộ trong quận: như ông Bùi-ngọc-Du Phó-tổng Thới-Bảo nhượng một sở đất cất Nhà-thương, nhà báo-sáng, lại còn nghe nói ngài cũng sẵn lòng nhượng thêm 1 sở nữa phía trên lộ Cánh-thơ-Omôn dựng cất nhà cho quan Thấy-Thuốc ở. Như vậy mới thiệt là trọng ngbĩa khinh

tài đáng khen đáng kính. Lại thêm các ông Diên-chủ hảo tâm lạc quyền dâng một số tiền chừng 17.000\$00 để làm sở phí mà gây dựng Nhà-Thương này:

Ông Trần-tấn-Thạnh giúp cho 6.000\$

« Phan-lương-Tướng »	1.000.
« Bùi-ngọc-Cần »	500.
« Trần-dăng-Tuyển »	500.
« Đoàn-hữu-Tạo »	500.
« Nguyễn-văn-Sự »	300.
« Phan-khắc-Giang »	200.
« Thái-khắc-Hòe »	200.
« Nguyễn-hữu-Học »	200.
« La-thành-Cơ »	200.

Còn lại ước dâng 150 vị giúp cho từ 100\$ sắp xuống, vì đông người nên không thể mà đem tên vào đây cho trọn, xin miềng chấp.

Công việc cất Nhà-thương này đương sốt sáng lắm có khi sẽ ăn lễ Lạc-thành trong tuần tháng Janvier 1921 tới đây.

Lúc bây giờ đã có quan thấy thuốc Annam ở đó mà cho thuốc thì mỗi ngày cho Nhoan-dân tại công-sở làng Thới-Thạnh (sở-tại); vậy ai có bệnh chi hãy đến đó mà xin điều trị chẳng tốn tiền bạc, mà lại chắc ý hơn là dùng thuốc Bắc thuốc Nam có khi phải mang hại.

Thật là một cuộc làm hữu ích cho như dân chẳng cùng, ấy bởi nhờ mấy ông hảo tâm ái chúng kẻ trên đây, kẻ của người công sáng tạo như vậy; dân trong quận rất tiện bề tới lui mà đương bình hoặc là sanh thái cũng dễ.

Làm phước này còn hay hơn là góp tiền để làm chay, lập chùa lập miếu mà thù phước các vong hồn xiêu mó lạc mà...! Độ các vong linh đó được không

thì không ác, chớ trước mắt đây thấy mấy lão Thấy-chùa dâng khá hơn hết. Làm phước dâng như mấy ông Diêu-Chủ này thì là: THIÊN CỔ BẤT THẤT KỲ DANH. Đáng trọng đáng kính...!...!...!

Xin nói tặng một bài thơ như vậy:

Của công chung đức dâng nên tòa
Một sở Đường-Đường tiếng ngợi xa.
Ái chúng bởi nhờ lòng Quận-Chủ
Vì dân đau thẹn mặt hảo-gia.
Phước lành Võ-Đế hơi mờ-mịch
Ân-đức Omôn gấm mặng-mà.
Dân dưới được nhờ cơn bình hoạn
Ngàn năm háo-ngbĩa mới xinh là...!..!

Cánh-thơ—Phạm-bá-Đại

Chiết tặng

Thấy thuốc chệc gạt Annam

Đồng bang ta, trừ ra những người có nhiệm được cái văn-hóa kiem thời thì còn canh cái chút ít, chớ như phần nhiều nhứt là trong chốn hương thôn còn noi theo phong tục của người tào, hoang hôn tang tể, coi ngày coi tuổi, dựng nhà xây mã, cúng lễ này lễ nọ đều bắt chước theo người tào hết thấy. Họ thấy người mình hay bắt chước, nên nay họ lập thế này, mai bày chước ọ để gạt gâm mà kiem tiền. Sự bày mưu thế của họ mà gạt gâm người mình kẻ không biết, tưởng khi đồng bang cùng rõ đặng ít nhiều rồi; đây tôi xin thuật một cách mới của họ bày ra gạt Annam mình mà lấy tiền cho Đồng-bang rõ:

Có một tên chệch vốn là người ở Thượng Hải (Trung-quốc) tự xưng là Thầy-thuốc, đi đến đâu có đăng báo khoe mình rằng Lương-Y thiện nghệ (Thầy thuốc hay), sách thuốc của nó là chữ tào một bên có gạnh chữ quốc ngữ. Nó bày cách coi mạch ai không suy nghĩ cho lắm ác lắm. Nó buộc một sợi giây cao-su vào cườm tay người bệnh nơi giây cao-su buộc dính theo 2 cái ống nhỏ, rồi để vào 2 lỗ tai nó mà nghe như máy nói vậy. Nó làm bộ nghe một chút rồi lấy ra, lật sách chỉ chừng này chừng nọ, nó nhẩm chừng theo bịch của mình mà nói: bịch này suy tí, bực thân, bàng phế, nhiệt trướng, này nọ đủ cả, rồi chỉ trông sách nói phải uống 4, 5 thang thuốc của nó làm sáng đây thì hết liền. Mỗi thang thuốc hoặc 8 cát, 1 đồng tùy ý nó nói. Nhiều người thấy cách nó làm lạ như vậy và nó chuốt ngọt thuốc của nó, dần không mấy tin cũng thử mua 1, 2 đồng cho biết; còn có người tin thật mua tới 5, 7 đồng. Nếu trong một ngày mà được 3 người tin nó, 7 người ít tin, thì nó kiếm ít nào cũng được 20 đồng bạc.

Cạn xét: Theo phép nghe mạch của Thầy-thuốc Tây thì nghe tim, nghe phổi chứ ai nghe mạch cườm tay, (artère-radiale) bao giờ...? Mạch cườm tay, cấu nắm mà nhận nó biết đoán trúng chứng bệnh chưa, lại buộc giây cao-su mà nghe...! Nghe cái gì cho thấu...??? Một điều này: nếu nó thật là danh Y (Thầy thuốc giỏi) nội xứ Thượng-Hải mặc sức nó ở đó mà làm thầy, lựa là phải đi dạo khắp nơi, một gói một xách xưng tài diệu thủ như vậy...? Nghĩ vì: Annam ta dễ gạt, cuốn sách thuốc của nó có gạnh tiếng Annam đó cũng là đủ có nó làm mà gạt Annam mình, nếu nó thật giỏi, sao chẳng gạnh tiếng nước

khác hoặc đi tới xứ khác mà làm thuốc thử coi...! Tưởng chắc các nước khác thấy cách thuốc của nó đó, thì đá dích đuôi đi chứ chẳng ai thêm tin bao giờ....!

Đã nhiều người có dùng thử thuốc nó rồi, chẳng có chút chi là hiệu nghiệm. Vậy tôi xin đồng-bang ai chưa rõ, khá dè kéo lắm mưu của nó rất uổng tiền mà có khi bệnh phải khôn nữa đa.

M. B.

Tự do diễn đàn

Bồn-Báo tiếp đăng bài sau này xin ân hành. Dẫu phải dẫu chẳng dẫu có người tự nhận kỳ tên, thì Bồn-Báo chẳng nở phụ tình, vậy nên ân hành trọn ra đây cho khán-quan công luận, chứ bồn-báo chẳng hề can dự đến chút nào cả.

Hôm rằm tháng 7 Annam, làng An-bình-Đông Cái-bè, cũng lễ tại đình thần có mười hát bộ, hát 3 thứ, hồi 10 giờ tối đêm 16 tháng 7 Annam, đương cơn hát trong đình, xảy nghe ngoài đường là ó. Thiên hạ dò hỏi, nghe qua không rõ duyên cớ gì, ngỡ là kẻ còn đó đánh đập nhau, hay là quân cường bạo cướp dật của người nên mới ra dũ đội như vậy. Thiên hạ rần rần chạy ra coi việc chi cho háng. Chẳng ngờ thấy M. Vinh là Lương y (médecin) ở Cai-bè, được gắm ba-ton điểm mặt tên Trinh là đứa nhỏ ước 16 tuổi mà nói lớn rằng: mẹ tao đánh chết cha mày, vì có nào mày nghe lời thầy giáo Niên làm du côn, vừa dứt lời liền đánh tên Trinh 2

bạt tai, tên Trinh sợ chạy, M. Vinh rước theo đánh thêm 1 cây ba-ton ngan lưng nữa, rồi kêu lính bắt tên Trinh và nói rằng: tao đánh mày có giỏi thì rơi thơ cho tao đổi, còn thầy Niên có binh mấy, thì tao đặt đầu nó cho mày coi, 3 bữa nữa tao xuống Quan lớn chánh, nói chuyện thì thầy Niên sẽ bị mất chức, chừng ấy nó sẽ hết c....mà ăn; Còn tao ở đây làm ông không dặng thì tao đi Vĩnhlong, Sadéc cùng chỗ khác cũng làm ông thiên hạ dặng vậy. Nhà nước sai tao lên cai trị xứ Cai-bè này, mà thầy Niên dám xúi học trò như vậy.

Tao sẽ đặt đầu nó có ngày. Cả xứ Cai-bè này không có 1 thằng nào dám làm chi tao dặng, ấy là nói cho bầy biết.

Đều ấy là M. Vinh Médecin ý quyền thế buồn lời nói ngan như Ghẹ. Cả và người nghe thấy đều rờn óc! Nên xin thuật lại đây cho đồng bang nhà thính.

Ừt lòng nên phải nói: M. Vinh médecin ôi! tên Trinh là một đứa học trò thiếu niên, dẫu cho nó lỗi quấy dẫu có phần, con có cha nhà có chủ, lẽ có đầu coi con người như rơm như rác, ấy là phận đứa thiếu niên mặt sức ông xưng hô với nó đều gì cũng dặng. Ngặt một đứa phận sự ông là người médecin để cứu cấp những kẻ đau bệnh này người đau bệnh khác, cai trị trong việc thuốc men bệnh hoạn mà thôi, chứ ông hô lớn rằng: Ông cai trị cả xứ Cai-bè, và xưng làm ông thiên hạ, tên Trinh nó nhỏ dại không biết cái trách nhiệm của ông, chứ cũng còn có người khác biết.

Xin M. Vinh xét lấy.

Caibè: Ngọc Diệp

Xin chế vì còn có nghĩa khác

Đọc An-hà Nhựt-báo số 178 thấy ông T. Q. T. bắt tiếng Annam thật là gắt gỏng, được nhiều vị có công sửa lần lần như vậy, có lẽ ngày nọ tiếng Annam ta phải trúng đúng cũng như các tiếng bên Phương-Tây.

Nhưng vậy cái sự ông bắt gắt xin ông rộng tình chế giảm một chút, vì nếu bắt gắt, e hẹp cho người viết, bởi tiếng Annam ta ít, và lại tiếng nói chẳng qua là dẫu dễ tỏ ra cái ý trừ nghĩ bề trong, tưởng nói cách nào chẳng phản đối với sự tưởng trong lòng thì cũng đủ vậy.

Annam mình nói "Thiệt thà cha đại" Thiệt-thà hiểu theo cách ông cắt nghĩa rất phải mà thiệt-thà cũng có nghĩa què-dối; không phải phép. Tỷ như một người thọ ân, rồi bầm thình chẳng tỏ một lời chi đẹp tai, cho vui lòng người thi ân, thì tôi tưởng cũng gọi được người ấy là thật-thà quá, mà thật thà vậy là cha đại, bởi vì người thi ân hết vui mà giúp đỡ cái người thọ ân ấy nữa; vậy sự thật-thà này có phải là cha đại chăng?

Còn rằng: không-có. Tưởng cũng trúng là vậy: cái tiếng có đây chỉ việc đá qua rồi, chứ kỳ dư chẳng có nghĩa chi trong câu ông trưng ra đó. Như nói "Tôi không có đi chợ" Tưởng lại người nói ấy có ý tỏ rằng: Tôi chẳng đi chợ; hoặc rằng: cái việc đi chợ là việc qua rồi, mà bây giờ anh hỏi tôi đây, thì tôi chẳng đi làm hay là chẳng có làm.

E. N.

"THẬT THÀ LÀ CHA ĐẠI"

Cách Châu-thành Traviên độ 40.000 thước có chủ nhà nọ. đêm kia bị ăn cướp đánh.

Lúc ăn cướp đến, trong nhà không

súng mà dương cự, gần đó lại có một nhà thấy Phó tổng. Ăn cướp trong con phá nhà thì có súng; thật giả không át, mà nó bắn liên-tu, còn lớp dốt pháo tre mà dọa dân là khác. Phá nhà giầy lâu mà không vô được vì nhà chắc, lại nhà lâu, nên bừm; bừm đây chẳng phải là ai đuổi, phá không nổi rồi kéo đi đó thôi.

Lúc ăn cướp đi rồi, dân làng và thấy Phó mới tới. Tới sao mà trễ vậy? Là vì Thấy ta có súng mà không để ở nhà. Nghe nói lại thì súng để nơi nhà tình nhân, nên lúc ăn cướp tới thấy ta tay không. Làng vì có cái thù riêng với thấy, nên nói với thấy rằng: Nhà nước cho Thấy gửi cây súng mà cứu giúp dân cho khỏi quân trộm cướp nhiều hại. Có gì ăn cướp tới đánh dân, thấy tới tiếp mà súng thấy ở đâu. Phải chỉ thấy khai thật súng thấy để ở nơi nhà tình nhân của thấy, lúc hỗn dộn này thấy đi lấy súng không kịp, nếu làng chẳng tin thì đi coi có thật vậy không. Thấy lại đáp rằng: Súng thấy thấy muốn dùng thì dùng không dùng thì thôi, cang chi mà làng phải hỏi vậy.

Bờ cõi làng và tài gia cáo rằng thấy cho ăn cướp mượn súng đi ăn cướp, và hươu của bắt thấy giam.

Ấy do có phải:

Thật thà là cha đại,

Không thật-thà là chỉ ngu chằng?

Một người đọc báo

T. Q. T. KÍNH ĐÁP ÔNG E. N.

Thật vậy, theo như mấy lời ông nói rằng: Tiếng nói chẳng qua là dấu để tỏ ra cái ý v. v.

Nhưng mà tiếng nói thì có chỗ chăm chế ví bằng chữ viết bài đăng vào báo thì tưởng chẳng khá buồn khơi. Vì sao thế? vì một tờ báo chẳng phải chỉ để cho người mình xem mà thôi, mà lại cũng chính là chỗ của người ngoại-quốc trông vào nữa. Viết bài cách nào chẳng phản đối với sự tư tưởng trong lòng, thì cũng là đã vậy (ý là ông muốn nói như có thất phát trong tiếng nói cũng vô cang); ông E. N. ôi! đường ấy tưởng là chỉ dễ hiểu cho người mình đó thôi, chứ kỳ thật chưa phải là dễ hiểu cho người ngoài vậy.

Có nhiều người Langsa, học tiếng An-nam, chỉ biết cái chủ nghĩa của chữ non là không, sí là có, lắm khi mấy ông đọc bài văn quốc ngữ của An-nam ta đến những chữ như là không có v. v. tức có phải là khiến cho mấy ông chịu bối rối không? Chẳng hiểu ý người viết bài muốn nói đi gì mà lại có không, không có

Người ta hỏi mình «anh có đi không» thì liền trả lời: không là gọn và đủ rồi, hơn kìm thế nói dông dài, đã chẳng thêm được chút nghĩa gì mà còn khiến rối lòng thêm bực.

Thật thà là cha đại câu ấy tôi tưởng chẳng bao giờ có nghĩa gì khác nữa.

Ông cho rằng: thật thà cũng có nghĩa quê dốt, không phải phép, Tỉ như 1 người thoán rồi hàm thính v. v. xin lỗi ông, thế là ông trót hiểu lầm rồi. Chuyện người thoán mà ông muốn ví dụ này giờ đây, tức là một người không biết phép lịch sự hoặc cũng được nói là người đại chớ nào có phải là quê dốt cùng thật thà chi đâu: Ngu đại với thật thà, hai ấy phân biệt nhau như đen với trắng, vì người thật thà ấy là người cũng rõ biết làm việc vậy, nhưng chỉ vì cái tâm lý chẳng bao giờ xuất hiện

như kẻ xảo trá, cùng người khoa ngôn ngữ đầy thối, còn người ngu đại chỉ là người trong gan óc tối tăm, không sạch việc đời đó.

Ông hỏi: Vậy sự thật thà này có phải là cha đại hay không?

Tôi xin đáp rằng: Không! sự này là cha đại chứ chẳng phải thật thà.

2° Một người đọc báo chỉ việc một thấy phó tổng, rồi hỏi rằng: Ấy đó có phải Thật thà là cha đại, còn không thật là chỉ ngu chằng? xét theo mấy lời thấy phó đáp cùng làng đó, thì chẳng nên gọi thấy thật thà, ấy là 1 người ngôn từ bất chính đốn, hoặc muốn kêu là xác thì nhầm, mà cái xác đấy, chính là ngu đại, chứ chẳng phải là tính thật thà đâu.

Còn như câu: không thật thà là chỉ ngu chằng?

Trước khi một người đọc báo muốn vấn tôi, xin người hãy tự vấn lấy, vì tôi chưa hề hạ bút mà lên án gì câu đó. Vì lời sơ lược, xin ông E. N. và chư độc giả xét cho.

Các học-sanh Annam tại Pháp-Quốc

Đọc báo «Tribune Indigène» số 338 thấy có bài của ông Nguyễn-văn-Kiên nói về các Học-sanh Annam sang Pháp phẩn đông chẳng có chuyên phận-sự của mình thường buồn khơi theo thú phiến ba, cảnh xinh đẹp, nên tôi xin có ít lời thành thiết để nối mấy hàng này, tưởng chẳng phải là vô ích vậy.

Các anh ôi! Các Học-sanh ôi!!! đã rằng vượt biển bôn ngàng, khiến cho thiên hạ trong vào thì cho là cái hi-vọng, của

các anh thật dày đặt lắm, nhưng lại là cái hi-vọng của cả cả quốc dân trong một nước ta, hằng để ý khẩn cầu cho các anh đó.

Cái vận-mạng của một nước phủ hay trăm, suy hay thịnh, tất là do cái nền học hóa của quốc-dân, mà ai là quốc-dân Nam-việt đây, nếu chẳng phải các anh, các anh là những người rất lớn mặt to gan cam thủ thừ một mình nơi khách-địa

Các anh là những tay quý hóa của mấy triệu đồng-bào, các anh là một cái cửa rất tích lợi về sau này, để mở cho khí văn-minh được lọt vào hầu bữa khắp trong nhà Nam-Việt.

Ngày sắp đi Pháp-quốc, chẳng sao mà các anh chẳng mong cho được công-thành, để ngày mai quay gót trở về quê cho vinh-diệu giống-nòi, cho khỏi thẹn với tiếng làm người chỉ húng-hỉnh chán thấy cho chật đất.

Các anh cũng có lẽ nhớ lại: lúc các anh muốn cho có một cái giấy thông-hành (Passeport) để sang Pháp khổ hay sướng, chóng hay lâu, chẳng đợi nói cũng chán biết các anh đã phải xôn-xang ngót mấy tháng trường thì mới ra đi được.

Mà cơn ra đi, chỉ thấy một mẹ già, một em đại, hoặc cha lùm cùm, chị sứt-sùi cùng nhau gương gạo đi tiễn biệt các anh, tàu vừa dỡ neo, lên, mở giầy rồi thì chơn-vịt đập đồng nước xanh cuộn cuộn, có lẽ các anh còn nhớ, nào cha, nào mẹ, nào chị, nào em cái nét mặt tỏ ra ứ-dột đường bao mà vọt nước mắt của người khi vẫn khi dài tưởng cũng có lẽ còn tri tri trong óc của các anh mãi đến ngày nay vậy.

Lúc này các anh ở ngoài vườn dầm xa xuối, thổi thổi cổ gáo oong di, cổ dôi mài cái óc thiên nhiên di, cho càng to-rang ra, càng rộng-rải ra, để sau này làm con dặng tron thảo với cha, mà phàn râu mây đứng giữa trần hoàn cũng khỏi hổ cùng non nước.

Theo lời của một ông Trạng-Sư tại thành Paris nói rằng: phần nhiều các Học-Sanh Annam sang Pháp không ai cầm-càng, đem bạc theo rất nhiều mà chẳng biết để làm gì, chỉ cứ thấy chơi bởi và phở cả phần sự. Lỗi ấy ở nơi là làm cha mẹ vì trót nghĩ lầm rằng: mình có tiền thì tức nhiên con mình lập thân được. Ngải lại tỏ cùng cha mẹ của các Học-sanhr rằng: bắt cầu con học trường nào, cha mẹ phải chăm nom luôn, nghĩa là: phải viết thư xin giấy nơi trường của con mình học, để làm cái tan chứng ắt thì mới nhâm cho.

Các anh ơi! cái giờ học của các anh thì rập lăm, mà cái sự chơi của các anh thì hơi còn dài; các anh chỉ lo gán chỉ trong 4, 5 năm hoặc chậm nữa là 8, 9 năm mà khi thoát qua cái hàng ấy rồi thì hẳn thật các anh là người ích cho dân-đoàn ích cho xã-hội đương ấy, các anh còn nghĩ sao đây mà nở rập bày nông-nổi lạ. Các anh lẽ nào chẳng thấy khi mỗi chuyến tàu sang đến Mạt-xay, nước Tàu cho gửi con du học Pháp hàng hà, đem cả mấy ngàn rồi, tức nhiên ngó người rồi ta ngắm lại ta, mấy ngàn học-sinh ấy mà thành danh rồi thì thử xem cái vận mạng Nam-việt này sẽ phải về đâu cho biết!!

Các anh chơi vội quá, lỡ công danh rồi chột dặng sao???

Ồi thôi! nói đến đây tôi cũng bất lạnh

minh. vì nếu chẳng phải tại chơi thì có đâu ngày nay tôi tới thẹn.

Vậy xin lấy lời thành thiệt, để ngỏ lại các anh, hãy cố công cho rõ tiếng nước nhà, ấy là điều của mấy triệu đồng-bào ta còn đang mong lăm, mong lăm.

T. Q. T.

Nam-kỳ thời-sự

Giá bạc

Thứ sáu ngày... 10 Septembre. 10 f 75
Thứ bảy ngày... 11 Sep'embre. id
Chúa nhật ngày. 12 Septembre....id
Thứ hai ngày... 13 Septembre... id
Thứ ba ngày.... 14 Septembre. id
Thứ tư ngày.... 15 Septembre... 11 f 00
Thứ năm ngày.. 16 Septembre.... id

Giá lúa

Lúa chở đến nhà máy Chợ-lớn mỗi 100 kilos là :

Thứ sáu ngày... 10 Sep. 5\$40 tới 5\$95
Thứ bảy ngày... 11 Sep. id
Chúa nhật ngày. 12 Sep. 5 35 5 95
Thứ hai ngày... 13 Sep. id
Thứ ba ngày... 14 Sep. 5 30 5 80
Thứ tư ngày.... 15 Sep. id
Thứ năm ngày.. 16 Sep.id....

CÁNH THƠ

TỘI NHON HÀNH HUNG

Ngày 9 Septembre 1920, cai Phường và lính dẫn một tốp tôi nhưn 9, 10 tên xuống chiếc lam-băng chong qua Cầu-vỏn chở đất. Có tên tội là Trang-văn-Trò và tên, đều làm biếng không chịu làm công chuyện như mấy tên tội kia, cai Phường ben la rầy mán nể chúng nó. Thành-linh 2 tên này đưa thì

xách cột chèo nhảy tới đập cai Phường trúng nhâm lưng, đưa thì giựt baion-nette quết ra tay tận sát. Công là le và may, cai Phường đương cự cùng chúng nó kẻ lính và mấy tên tội kia áp đến cứu bắt 2 tên tội nghịch ấy trối lại.

Hai tên tội hành-hung này sẽ bị giải đến Tòa nghe phân đoán tội ngộ-nghịch của chúng nó làm.

...

TRAÔN

BA-NÀI VÔ KHÁM

Ngày 10 Septembre tại làng Loan-Tân có một đứa con gái thổ tên là Thạch-thị Keo 17 tuổi, đầu đội thùng xoi tay vát 4 cái phàn đem vô ruộng cho ông già nó. Lúc đi vừa dặng, nhâm khúc vắn lại gặp tên thổ Sơn-Đang tay cầm cái mắt đòn thị Keo biểu thuận tình cá nước cùng hần. Thị Keo chẳng chiều, Sơn-Đang bèn giựt phàn giựt xoi, ra sức dè mà... Còn Thị Keo, tay thì chới, chơn thì đập miệng thì la tiếp cứu. Sơn-Đang tính không xong, giện chụp phàn chém thị Keo 1 phàn rồi bỏ chạy. May cho thị Keo chưa tới số nên phàn trúng vào bắp-dùi, tuy sâu, song chẳng chi cho là hại mạng.

Người làm ruộng gần đó nghe la, tới nơi còn thấy dạng Sơn-Đang đang chạy tốc theo bắt được. Thông báo cùng làng rồi giải nội vụ đến quan Biện-Lý Cánh-thơ ngài ben dam Sơn-Đang vào khám, còn thị Keo thì đem cho quan Lương-Y khám vết.

Nghe lại: lúc bạch bởi Sơn-Đang khai rằng: vì thị Keo chẳng thuận tình, nên nó quyết giết chết cho rảnh.

Như vậy thì Sơn-Đang ắt bị 2 tội rồi

cường-dâm và cố sát, chạy ngả nào cho khỏi.

T....(lại tin)

...

VĨNHIXUAN

ĂN TRỘM LỘT THẤY PHÁP

Hôm đêm 5 rạng mặt 6 Septembre ăn trộm các cửa vào nhà lão thấy pháp Văn cuốn úo quần sạch, đến sáng mới hay. Tính phồng chừng 20\$.

Vậy chờ bình, tương đi đâu?

...

LỘT THẤY PHÁP RỒI TỚI ONG CẦU

Qua đêm 6 rạng mặt 7 Septembre ông cầu Thiệu cũng ở Vĩnh xuân vừa mắng giặc nghe khua nghi là ăn trộm lật đặt dậy đánh đèn lên coi, quả thấy ăn trộm đã các vách trống lổng, soạn lại thì mất có vài cái quần áo vải.

May là ngủ sẽ thức da, chờ không thì còn hao nhiều nữa.

Mười mấy thùng dầu xăng nổ

3 người tuyệt mạng

Tại Cánh-thơ, bữa thứ năm 9 Septembre 1920, lúc 8 giờ tối, thỉnh linh nghe 1 tiếng dũ dội đương đổ đất nghiêng trời, ai nấy đều kinh hãi, ngỡ là sấm-sét! Uà mà trời không huyền vô lẽ nào có tiếng sấm nổ vang ...!?? Chừng trực thấy phía tiệm Cầm-đồ lửa cháy ánh trời, ngọn cao ước 30 thước. 1 Tường khi Bà-Hoà tận diệt cửa nhà ai rồi đó, xơn-xao chạy tới, thấy lửa cháy dưới chiếc xà-lang chở đá đậu gần bờ lối lầu ông Mézin. Sở là: chiếc xà-lang này ở Sài-gòn chở đá đem lại Cánh-thơ cho Hãng Garage Central de l'ouest dạng

cất hăng. Bởi một tên mạch-lô vô ý, đến gần hầm đựng dầu-xăng (essence) quẹt đèn lên, văng bát nổ, mới sanh đều thiệt hại đến mấy người đang ngồi gần đó. Ba người: Mai-văn-Nuôi, Nguyễn-văn-Tròn, Nguyễn-văn-Rót, bị cháy nặng thân thể dường chuột lột thấy mà thảm thương; còn một người nữa thì bị nhẹ hơn. Điều hết vô nhà-thương cứu cấp, cách ít ngày sau cả ba đều hồi qui Di-lô. Thật là một sự rủi-ro rất hiểm nghèo.

Đưa con du học

Cho hay cái hệ ở trời.

Nhục vinh 2 nẽo đường đời rủi may

Phẩm đưng làm cha mẹ mà giáo dục con từ 1 tuổi cho đến 17 tuổi, bất quá giữ theo phép vệ-sa-h. Cho ăn no, cho bạn là th; cho vào trường học, con mà bị vướng lời chiều lý cha mẹ, hay là cứng đầu cứng cổ, trên chẳng kính cha, thầy, dưới không vừa bạn tác, xét kỹ sự quấy phải của đứa con ấy, cũng chưa cho rằng đúng. Phải cũng chưa đủ hữu dụng với đời, còn quấy cũng chẳng phải làm hư đến cha mẹ.

Yếu cần trong lúc 18, 19 tuổi, huyết khí phượng cang, thoãn như đường đời chia ra làm 2 nẽo nhục, vinh, vạn chẳng may con bước vào đường nhục-ám chẳng những trọn đời dĩa bất tiếu ấy vô loại mà thôi mà lại làm cho danh giá của cha mẹ tiêu mòn là khác nữa.

Còn vạn may con bước nhấm đường vinh-liễn đúng đáng một người hữu dụng với đời, cái hy-vọng của cha mẹ đương thời rất toại chí bình sanh đến

ngày chết đổi làm ngày sống.

Bởi sự cảm xút đó nó làm cho tôi phải chia một đoạn tình riêng gửi trời Âu, mượn 5 vận tiêu sầu khiễn bướng.

THƠ RẰNG:

Dời gót giang san bước xuống tàu,
Kính-luân khuyên trẻ vẹn đôi trau.
Nỗi niềm sanh dục tình chi bằng,
Cái dot tang-bồng dưng biết bao. !
Biển A gió xao tròng lộn sóng !
Trời Âu gương tỏa cảnh pha màu.
Bao chữ rặng về công du-tử. ??
Nguyễn-trước sông-non mở mặt chào.
Nguyễn-quang-Trứ (Cùlaomây)

Đám tán ông

La-xuân-Thanh

kêu là Ông Xe

Đêm thứ bảy, 11 Septembre chúng tôi được dự đám tán của ông La-xuân-Thanh tại Bình-Thủy hạt Cánh-thơ. Ông ly-trần nay 1 Août 1920, hưởng dương được 80 tuổi linh-cữu quảng đến ngày 12 Septembre tức là 1 tháng mười hai ngày mới đưa lên đường. Thiên hạ náo nức danh ông là đại-phú-gia nên nào đêm nào ngày đông tựu đến xem chạt như nếm dóng. Đông cho đến nỗi ai mới trông đến thì cũng ngỡ là một cái lễ chi đây. Giữa chận đường trước nhà ông thì có hai cái cửa kết đèn sáng trưng, có rước đồ âm-công của ông Huỳnh-trí-Phú Chợt lớn xuống, nghe đầu tiên rước hết 700\$.

Đó ấy chế theo kiểu kim-thời, ban đêm có tấp đèn carbure, ánh đèn dọi chiếu vào ôe xa-cir và những diêm

hàng thêu nổi trông ra có vẻ đẹp vô cùng, ai cũng khen là hạp-nhân.

Một cái nhà minh-khi, khen cho tay thợ sắp vào thật rất tinh-xảo giá phồng trên ngàn đồng. Kế đó thì đến nhà tư để làm chay. Bước vào trong thì là nhà của ông, nhưng vì nhà có hơi chật, nên phía trước có cất một cái rạp tạm để linh-cữu. Thợ dựng rạp nấy rất thiện-nghệ cột hàng cây phất toàn giấy trắng, từng dưới nóc lại phủ vải, chằm sau-thủy, gần chung quanh ước vài chục cái tràng-hoa (couronnes) ban đêm trông đến ai cũng ngỡ là cột và la-phong (plafond) đều tồ với cả. Linh-cữu của ông chẳng phải hoa-hoè chi lắm, chỉ có sơn mài và cán ốc lên thôi.

Lối ước năm trăm thước có che 2 rạp hát, 1 rạp hát bộ Annam, 1 rạp hát Tiểu đề thiên hạ đến xem. Cách nhà một đôi chỉ là gần hai rạp hát nấy, thì đến phần mộ. Giữa một đám đất rộng rãi mộ xây song-hồn vuôn vức mỗi góc độ ước 30 thước, nền đá xanh rất cao, lót gạch bông, cửa sắt, giữa chừa một khoảng trống, 1 bên thì là cái buyet của bà, bà đã nằm đấy trước hai năm rồi, còn một bên thì để trống đến ngày nay, chính là nấy của ông gửi năm xương tại đấy. Nhà mộ nấy thật ít nơi bằng, ngọn bút chẳng thể nào tả cho cùng được. Cắt toàn bằng gạch cao voi voi, lớp trong tồ voi; ngoài thép dẫu Ripolin màu da diệp trên chằm bông nổi, dưới huyết thép dẫu Ripolin, đồ-hồng dóm đến bất lạnh mình-tưởng khi dẫu mưa dẫu dẫu cũng chẳng ước mỗ, mà nắng đến dẫu cũng chẳng nghe hơi nóng, mỗ ấy thật chắt-chắn và xinh-đẹp. nghe dẫu khi cất hoàn-thành rồi phải tốn trức ba chục ngàn nguơn bạc.

Sống dặng cái nhà, thác dặng cái mộ đường ấy còn chỉ là hạnh phúc hơn nữa. ! Có cất một cái nhà dái, để ai ở xa đến xem đám của ông đều vào ăn được.

Rạng ngày chúa-nhật, 6 giờ, 12 Septembre thì đệ linh-cữu lên đường.

Nhiều ôn; và thân-bằng quyến-thức đến đưa và nhứt là thiên hạ xem đông đảo lắm.

Tóm luận thì đám táng ông rất trọng, bề lớn-kém chẳng ít, đủ chứng cái tiếng thiên hạ đồn ông Phú-hộ bấy lâu nay thật không sai lắm vậy. —

A. II.

Oan truyền Ngọc-Hạnh

(Lụy vì tình)

par Trương-quang-Tiền

I

Trai hữu ý nguyện vầy cầm sắc,
Gái vô tình phải mắc tai-ương;

(Tiếp theo)

Xuống tại Tourane rồi, thì kêu xe lại bến Tàu, ngồi đó đợi ước được vài giờ thoát thấy tàu Hải-phòng sang đến. Lúc nấy trời chạt vật trông ra phong cảnh thật buồn tanh, gió hiều-hiều như gay mới sầu tình, nước dờn-dợn mắt nhìn thêm đau đớn. Ba thằng chệc: « bánh mì, lập xưỡng », vài con rao: « nem nướng, chả dòn ». Ngọc thấm nói: Ai ăn uống nẽo nào nữa mà bán mà rao om sòm đi vậy kia, nỗi ức nấy ta ngậm cũng đủ no, như sao bây cứ theo một bên tai ta rầy hoài đi vậy, tở đang rồi bây đã không lo gỡ giùm thời thời, lại còn muốn vầy vô cho rồi nữa.

Tàu cập bến Tourane, thì hành khách xôn xao, dẫu tại đấy trót một giờ, kể lấy dờ neo lược sống.

Từ bể nước biển, một vếch mây đen, Ngọc đang sầu lại gặp cái cảnh sầu, còn đau đớn hơn nữa. Bỗng đâu chẳng thấy, chỉ đông-quanh nước mặng nổi sao, đêm vắng sầu dài, nằm trong phòng một mình buồn, Ngọc mới tỉnh mở cửa dòm ra, hóa là có giải khuấy chút ít.

Nhưng thăm tháy, người buồn bao giờ gặp được cảnh vui, ngóng mà xem, thì có chi lạ hơn là ba con sóng lao xao trên mặt nước; lòng mà nghe lại chẳng nghe được tiếng gì khác hơn là tiếng tàu xanh-xách, ý như gáy người động mạch sầu tư. Cứ nên khiến Ngọc ngán nức, dường như chẳng biết mình ngồi đây là ngồi đâu, mình đi đây là đi đâu, cũng cái phần linh-dinh này có được qua khỏi biên linh-dinh, hay là cứ linh-dinh mãi thế—?

Ồ!!! Cuộc đời dâu bể, nỗi oan này biết kể cùng ai, nghi cho tận lẽ rồi cũng đáng tức: vui xuân sao chung cả một trời, sầu xuân, dành riêng để một người dò luy...?..?..?

Lúc ấy đã khuya, ngọn gió thổi hiên hiên mù sương chan rải-rát, đông hồ gõ ba tiếng, trong tàu, xem bộ hành thì ai nấy đều nghỉ hết, duy có một mình Ngọc, hời còn ngồi gầy-gó với canh tàn.

Cúi đầu dòm dòm say, khi thì oán hận ông trời già, lúc lại khóc than vì mang bạc.

Cho đến sức rồi, nàng mới chịu khép chặt cửa phòng lần bước vào trong an nghỉ. Máng tủi phận mình như thế, cho nên kể đến giờ ăn, thì cứ việc ra ăn, ăn rồi thì nàng cũng trở vào phòng, nằm thiếp-thiếp trên giường, bình như hoặc còn nghĩ ngán cái đường dài, hoặc tủi hổ với nước non chi đó.

Mấy ngày tàu chạy, Ngọc chỉ có biết chắc lưới than thắm, châu mây rơi lụy, thấy én bay thấp thoán, muốn mượn cho được hai cánh én, hầu bay đến tận trời, hỏi cái nhơn quả làm sao, mà phải dở-dang đến thế!

Ngày 25 thắm thoát, tàu đã đến Sài-gòn, thăm tháy! lúc bấy giờ Ngọc lại càng bối rối tắc lòng, vì chẳng những là lạ cảnh lạ người, mãi cho đến cái thủ thiếp, cái sắc phục của lăm cô, mắt chưa từng xem, xem đến cũng cho rằng lạ.

(Sau sẽ tiếp)

Cò gán danh-thiếp (Cartes de visite)

Những danh-thiếp dán cò 0f05 tính ra 0\$01 thì chẳng đáng biên chữ vào, chỉ có cái tên, chức-phận và chỗ ở của người gửi danh-thiếp đó bằng chữ in mà thôi.

Những thiếp nào có viết vào một chữ thì cũng phải dán cò 0\$04. Còn như gửi từ thuộc-địa sang Pháp, Pháp sang thuộc-địa và ngoài nữa thì phải dán cò 0\$05. Nếu chẳng tuân thì bị phạt 1 quan.

Sửa chỗ sai

AN-HÀ số 180 nơi khoản sổ số các miền giải-thoát (Des Régions libérées) những số trùng 10\$ có sai 1 số như vậy: 39.754 xin đọc lại 29.754.

2. Về lời rao đấu giá.

Nơi khoản tiền thế chừng tạm và thiết cất nhà chợ làng Thanh-xuyên phải đóng 30\$ và 50\$ xin đọc lại 70\$ và 130\$

Bổn-quán

Xe hơi «Peugeot» muôn bán

Có một cái xe hơi hiệu «Peugeot» 6 chỗ ngồi 12 mã lực kiểu *Torpedo*.

Các món đồ trong xe đều còn mới. Nếu ai muốn mua xin đến tại M. Trương-văn-Hành là người thương-mại tại Sadee mà thương nghị.

Lời rao đấu giá

Ngày 20 Septembre 1920, chín giờ sớm mai tại Tòa Bô Travinh sẽ đấu giá cất ba cái nhà chợ tại làng Phươg-Trà, Thanh-Mỹ và Thanh-Xuyên.

Giá phỏng định chừng=
1450\$ 67 cho mỗi cái chợ làng Phươg-Trà và Thanh-Mỹ.

3876\$ 18 cho nhà chợ làng Thanh-Xuyên.
Tiền thế chừng tạm và thiết=
cất nhà chợ làng Phươg-Trà

phải đóng 30\$ và 50\$

— idThanh-Mỹ..id..30\$ và 50\$

— id..Thanh-xuyên.id.70\$ và 130\$

Giấy tờ để tại Tòa-Bô Travinh, ai muốn đấu được phép đến mà coi.—

Lời rao

Có người muốn bán một cái xe hơi hiệu «Oakland» còn mới tinh hảo.

Ai muốn mua xin đến nơi Ông Kinh Lý, Lê-công-Thành ở Cánhthơ.

Hà cảnh Lạc dit Bầy Khỏe

BIJOUTERIE—SOIERIE—MERCERIE

23, Rue Schroeder — Saigon

Adresse téléphonique: 295

Tiệm bán đồ nữ trang đủ kiểu thật tốt và khéo. Có bán đủ các thứ hàng tây, hàng Nhật-bản, hàng bắc và hàng Annam.

Chư quý khách mua đồ nữ-trang tại tiệm tôi thì khỏi sợ lăm vì đồ của tôi làm rất kỹ lưỡng.

Muốn cho khỏi sự hậu hoạn, chư quý vị khi mua đồ rồi hãy thử vàng lại mà coi cho vừa ý và cân lại cho chắc chắn (tại tiệm có đá thử vàng, acide azotique, có cân tây, và cân Annam). Cũng

phải lấy toa cho có hàng cơ đặng khỏi sự cãi-lầy về sau.

Chủ nhơn: Hà-cảnh-Lạc dit Bầy-Khỏe
Cẩn khải

Tiệm Hòa-mỹ Cao-lãnh

Bổn-hiệu có bán đủ thứ hàng tàu hàng tây, hàng bắc, và hàng vương cũng có rượu tây đồ hộp đồ cân và đồ-tạp hoá, bán sỉ và bán lẻ bổn-hiệu xưa nay chuyên một nghề buôn bán, cho nên những hàng tơ-lụa gia công lựa cạnh chỉ kỹ-lưỡng. Và rất dày công nhuộm lăm cho nên dùng lâu càng tốt chẳng hề phai màu hầu chư quý vị, muốn mua đi bán tại, hoặc gia dụng xin gửi thơ quyết vào bổn-hiệu sẽ lập tức gửi liền khi hàng đến chất là đặng vui lòng quý-vị.

Hàng đặt gửi contre Remboursement đem bạc đến nhà thơ lãnh hàng.

Chủ nhơn Huỳnh đắc Nghĩa

An Phong

Bijouterie-soieries de Chine

et du Tonkin

CAOLANH

Kính trình cùng lục châu Quý khách đặng rõ: tiệm tôi mua bán hơn năm năm, bán ròng hàng tàu, nhưng là văn xuyên lãnh nhiều, cũng là hàng vương, nhuộm đen diệu lạng thật tốt, không hề trở, tôi chắc ý, vì tôi mua bán đã lâu, nên tôi hết sức lựa chọn thơ nhuộm, nhuộm tốt và bớt chậm tốt, nên các nơi khác không thể bì kịp hàng đen của tôi, và giá tôi bán lại rẻ. Còn đồ mặc trắng như là: cầm châu, hoa tư các, cũng xá lục soạn bắc thảo, lục soạn thượng hải đều có đủ thứ, còn hàng bắc như, băng the, lương-lược đủ thứ, tôi lãnh tại Hà-nội, như quý khách muốn mua vật, khi dùng xin gửi thơ đến, thì tôi sẽ gửi đó lại liền, như vị nào muốn mua nhiều mà bán, tôi tính giá rất nhẹ, hàng tôi gửi contre remboursement.

Cao-lãnh: Nguyễn-xuân-Trước

Cẩn bạch

Quảng tài Thạnh

Tiệm đóng ghe và sửa ghe
ở bên kia sông gần cột giây thép

và CANTHO

PHÙNG-CHIỀU— CHỦ TIỆM

Kính cùng quý vị đáng trọng, nay
tôi mới lập một trại đóng và sửa ghe.
có sẵn ụ và bè tiện bề ửa và kéo ghe.

Tiệm tôi cũng có bán các thứ cây
cưa đủ thước tất mà tốt giá lại nhẹ hơn
các nơi.

Chủ tiệm này biết lẽ nghi của người
Annam nên tiếp rước quý vị vừa lòng
luôn luôn chủ tiệm này khi trước có
làm chủ sự tiệm cưa hiệu là Quảng-tài-
Lại, thì ai ai cũng biết rằng người ấy
biết chiều hiên đãi sĩ bực nào

Xin quý ông quý thầy có cần dùng mua
cây cưa đóng hay là sửa ghe đến tiệm
Quảng-tài-Thạnh thì rõ.— Cái xin
quý-thầy thương.

Nay kính cáo.

Quý khách ở

miếng Hậu-Giang

CANTHO—SOCTRANG—BACLIEU—
VINHLONG—TRAVINH—và SADEC

Muốn mua xe hơi hoặc đi chơi hoặc
đưa hành khách, mà khỏi lo bề chở
chuyên, không mất ngày giờ sở phí và
văn; Hễ mua xong, trong giây lát đem
về đến nhà: Thì hãy đến Entrepôt de
Vinblong của M. Nguyễn-thành-Điểm
có sẵn xe hơi mới hiệu «Buick»
máy—7 chỗ ngồi.

Kiểu xe mới 1920—máy êm lăm và
chạy mau nữa.

Giá rẻ hơn các nơi khác

HÀNG HẬU GIANG

vốn đăng 1000.000 f

Hàng này của Langsa và Annam
hàng vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ
các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắt
một đến là tại Saigon có món chi
thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.

Cũng gửi hàng cho các xứ xa; ai
mua món chi xin viết thư ngay cho
Hàng, thì Hàng sẽ gửi hàng lập tức.

Xin quý vị đến xem Hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rơm hiệu Stella

Làm rỗng bằng miá.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về
bán lại khỏi trả tiền trước.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ
tùng xe máy và sửa xe. Lãnh thấp mướn
đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan,
hòn, tan, tế, kỳ yên, Tân gia, hạ thọ,
khăn đen lạng nhiều tây và khăn bông
tốt tượng hạng, bán mới và bán lẻ vô
ruột xe máy hiệu Michelin, giấy hàm-ết
dầu cơ đóng theo kiểu kim thời. Quý ông
ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy,
thì gửi thư cho tôi. Tôi sẵn lòng ký
lượng mà gửi contre-Remboursement
nghĩa là đóng bạo nhà thơ mà lãnh đồ
và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng
chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh,

Cần khải,

Cordonnerie — Chapellerie — Tonkinoise
GRAVURE SUR MÉTEAUX ET MARBRE

NGUYỄN-CHÍ-HÒA

83 Rue Catinat — Saigon

Kính cùng QUI-VỊ đáng trọng. Tiệm tôi có 30 thợ BẮC-KỲ giỏi ĐÓNG GIÀY, LAM NÓN theo kiểu ÂU-CHÂU kim thời. GIẤY đóng bằng DA-TÂY hết, NÓN làm bằng CÂY-MÓP thiết nhẹ, lớp NỈ-XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ BỐ-VÀNG đủ kiểu. Tôi cũng có thợ KHẮC CON-DẤU ĐÓNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐA CẨM-THẠCH ĐỀ MÃ. Tôi đã BÁN-SỈ đi LỤC-TINH thiết nhiều, đã có nhiều vị rất tin cậy và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY của tôi làm thiết kỹ càng và giá lại rẻ hơn chỗ khác nữa. Tôi cũng có BÁN GIÀY-HẠ DA LÁNG và các thứ GUỐC BẮC-KỲ CHẠM-BÔNG VÀ SƠN-ĐEN QUAI-NHUNG. QUI-VỊ ở xa xin viết thư về thương nghị tôi sẽ hồi âm lập tức có giá BÁN-SỈ riêng thiết rẻ. Xin chớ tôn chiều cổ cho việc buôn bán của ĐỒNG-BANG ta được thanh lợi trong lúc cạnh tranh này tôi hết lòng cảm ơn.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA, Kính mời.

Annam trồng răng

KÍNH CÁO

Kính tỏ cho quý khách lục châu đáng trọng:
Tôi có dọn một cái phòng trồng răng

tại tiệm ĐẠI ĐỒNG THƯƠNG XÃ Cần-thơ
Trồng răng trắng, răng đen với
bích răng vàng. Sửa răng và trám răng.
Xin quý vị dời gót ngọc đến tiệm ĐẠI-
ĐỒNG THƯƠNG XÃ đường Kinh-lập
Cần-thơ, thì tôi hết lòng làm cho vừa ý
quý vị, và tôi lại tính giá rẻ hơn hết.

Như ông nào ở xa xin gửi thư hỏi giá
thì tôi trả lời lập tức.

Nay kính

NAM-TẤN-LỢI

Chez Đại-Đồng-Thương-Xã
Rue Kinh-Lập—Cần-thơ—

Cáo bạch

Chúng tôi có mở 1 tiệm hiệu là «TÂN-
PHAT-LONG» tại đường d'Adran số 115
nhằm góc đường Ohier số 1 để sửa đèn.
Lito Landi đèn Manchons xe máy,
sắt, máy đánh chữ, máy hát và máy hát
bóng cùng các thứ đồng hồ, văn văn
Lại cũng có bán: Manchons, Carbure
và dầu Essence. Những thợ và máy móc
sắp đặt tại tiệm làm được các việc theo
ý quý ông giao cho chúng tôi. Mỗi khi
quý quan có đám tiệc chi mà muốn
chưng đèn trong nhà cho sáng thì chúng
tôi cũng lãnh làm được; miễn là cho
chúng tôi hay trước.

Thư và mandat xin để như vậy:

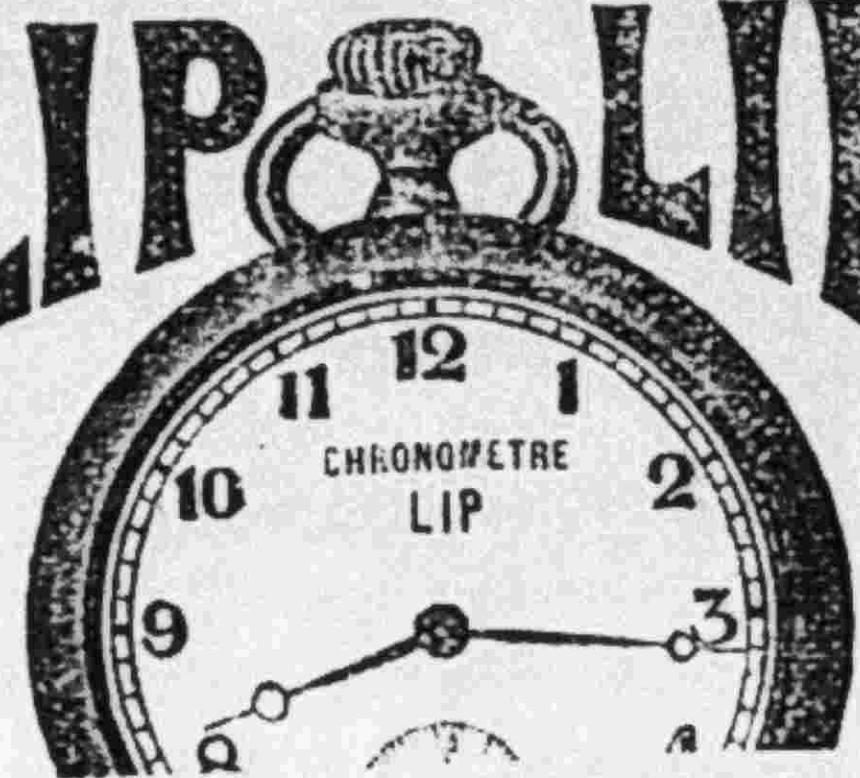
Nguyễn-văn-Chuộc
115,—Rue d'Adran

Saigon

DỒNG HỒ HIỆU "LIP"

Đồng hồ mà người ta hay kiếm mua là đồng hồ hiệu
"LIP"

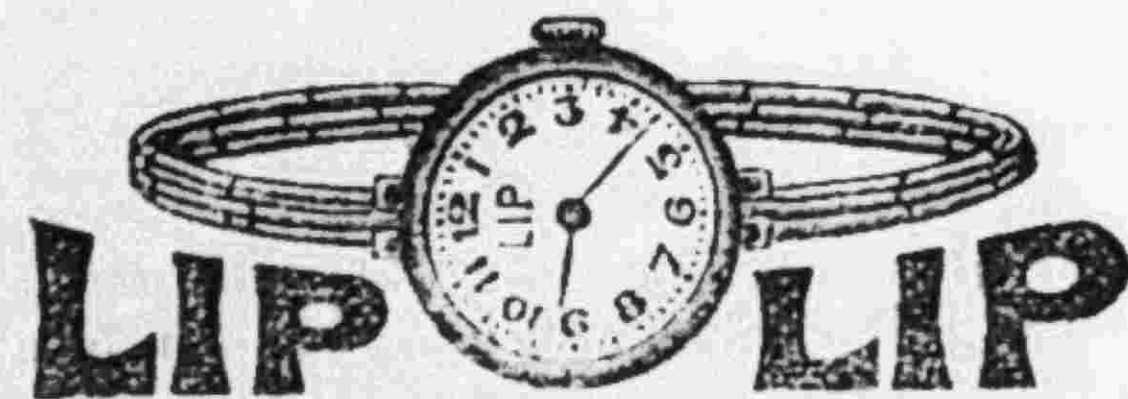
**CHRONOMETRE
LIP LIP**

LA MARQUE FRANÇAISE
Montres de Précision
• EN VENTE CHEZ LES BONNS HORLOGERS
Exiger la marque LIP sur le cadran

THIỆT KHÔNG?

Mua thử một cái dùng, hay
là hỏi thăm những người đã
có sẵn đồng hồ hiệu **LIP** thì
biết.

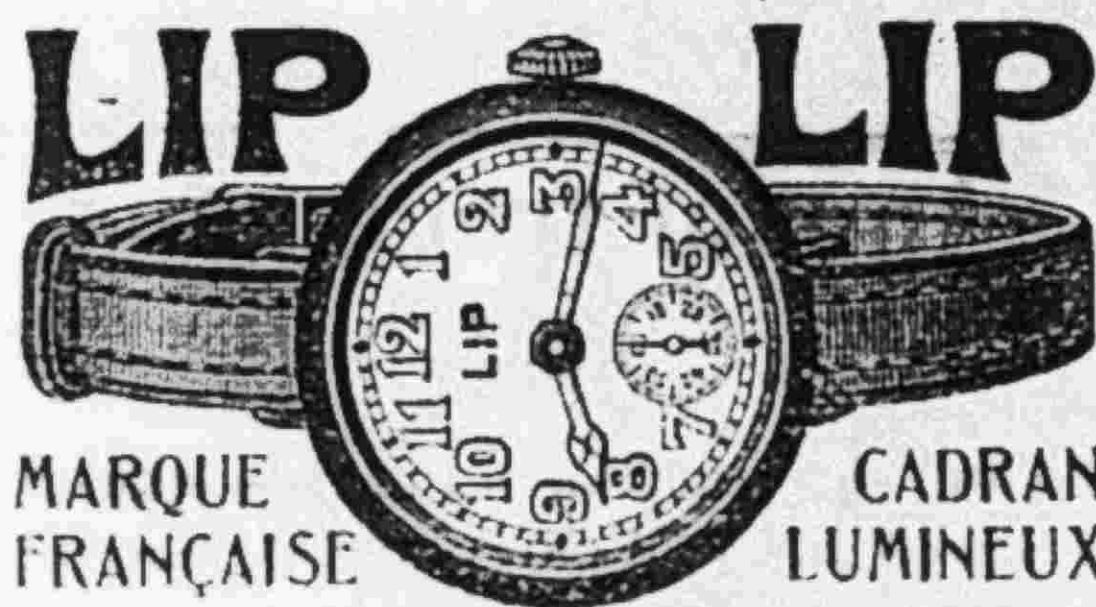
MONTRE-BRACELET EXTENSIBLE POUR DAMES.
Platine, Or, Argent, Plaque or.
EN VENTE CHEZ LES BONNS HORLOGERS
Exiger la marque LIP sur le cadran

SAO VẬY?

Vì máy nó tốt lắm, nó chạy
đúng, chắc và lâu hư, khỏi tốn
tiền sửa mãi như các đồng hồ
khác

SAO NỮA?

Vì nó là hiệu Langsa và giá
nó rẻ lắm.

MARQUE FRANÇAISE CADRAN LUMINEUX
En vente chez les bons horlogers
Exiger la marque LIP sur le cadran

CÓ TRỪ BÁN TẠI:

Hàng LES GALERIES DE
LOUEST là hàng HẬU-GIANG
DƯƠNG HÀNG **Saigon, My-
tho, Cantho và Trà Vinh**

Tiệm khắc con dấu

Thuốc gói hiệu Globe
(TRAI ĐAT)

VÀ MÀU LẮM

LÀM THIẾT KẾ

Kính tỏ cùng QUỚT-KHÁCH dặng rõ:
Tiệm tôi khắc con DẤU-ĐỒNG, CAO-SU
đủ kiểu cũng có đồ phụ tùng theo cuộc
con dấu và chạm bằng đồng và bằng
đá CAM-THẠCH dễ mó, vân vân, có bán
nón tây đồ thứ, bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ
đồ tốt mà làm mau, QUỚT-KHÁCH
ai muốn dùng kiểu nào, xin gửi thư cho
tôi dặng lấy CATALOGUE lựa mà
dùng thì tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý

TRAN-DUY-BINH

Graveur

130, Rue Pellerin SAIGON.

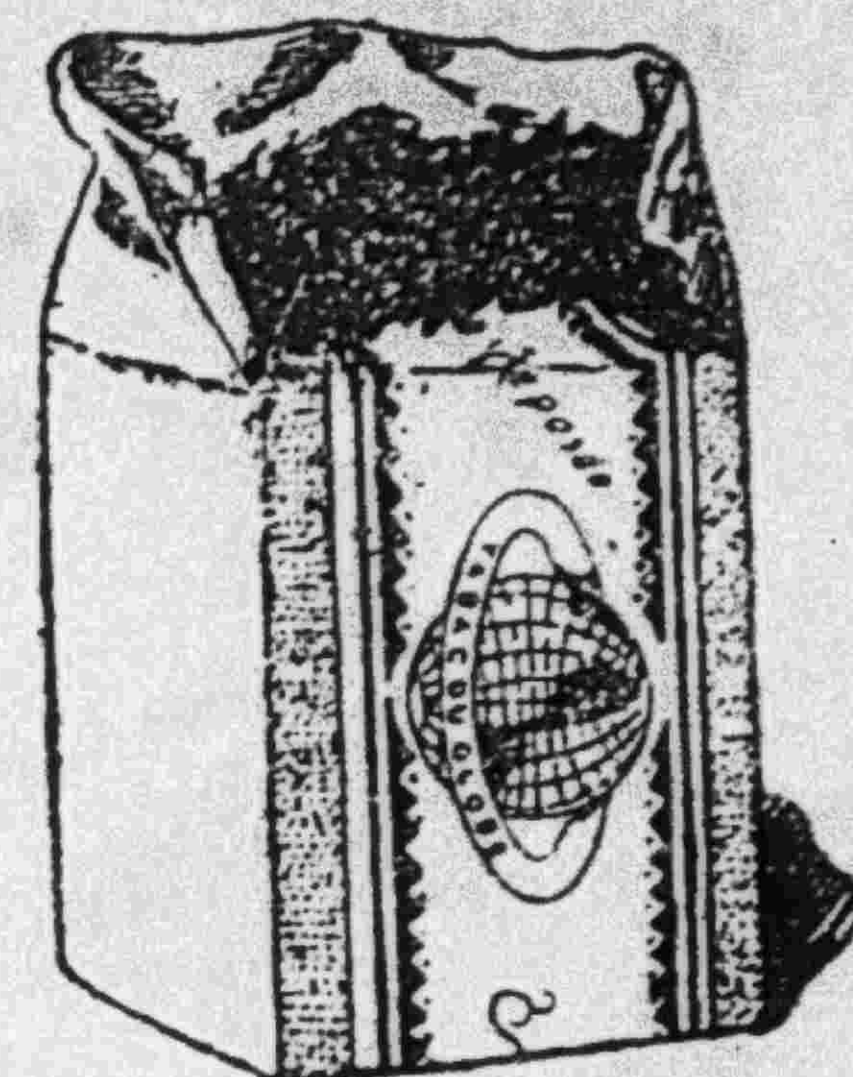
Thuốc điều hiệu Globe
(TRAI ĐAT)

Có gói 10 điều

Có gói 20 điều

Hút đã ngon, dễ đánh lâu được
không mốc, không mục.
Tại Hàng DENIS-FRERES có trữ bán

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho
thuốc Gà-lốp là dượng, khói thơm hút
không khô cổ
Một mình hàng Denis-Frères có trữ
bán sỉ mà thôi.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu dặng rõ tại nhà
In Hậu-Giang Cần-thơ, có bầu sách chữ
quốc-âm để giúp cho Hương-chức có
quyển thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trường và có đủ kiểu
vết thi lời truyền rao, của ông DƯƠNG-
VAN-MEN mới soạn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00
Tiền gởi..... 0.45

Xin viết thư đến nhà in Hậu-Giang
Cần-thơ mà mua.

Nhà máy xay gạo

TẠI CHÁU THÀNH CẦN THƠ

Tại nhà máy này có xay và trữ gạo
trắng, bán lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có
nhiều hạng tùy theo giá.

Trong lục-châu chư vị nào muốn mua
hoặc nhiên hoặc ít, xin viết thư mà
thương nghị.

Decortiquerie de Cantho.

NOUVELLE
BOULANGERIE Française
Chan Hưng Thai

RUE DU TRIBUNAL
Cantho

Kính cùng quý ông, quý bà rõ:
Tôi mới lập lò làm bánh mì kể bên tiệm
đóng giấy hiệu TÂN-THANG ở đường
tòa Cantho.

Bánh của tiệm tôi làm một ngày 2
lần: 4 giờ sáng ra một kỳ, còn chiều tối
chưa 4 giờ ra một kỳ bánh mới nữa.

Tôi làm như vậy để có bánh mì
nóng, giòn, thơm cho quý ông quý bà dùng
cho vừa miệng. Tôi đã lập tại Saigon 1
lò làm bánh mì đã hơn 20 năm có danh
tiếng vì tôi làm bánh kỹ lưỡng sạch sẽ
lắm, nay tôi đến Cantho tôi cũng cứ giữ
cách thức ấy mà làm cho vừa ý mỗi
hàng luôn luôn.

Xin quý ông, quý bà mua ăn thử
thì biết chứ không phải lời chuốt ngọt
Nay kính
Chan-Hưng-Thai

**Nhà hàng Hậu giang
tại Mỹtho**

KINH

Trình cùng đồng bang quý khách dặng
hay: Hàng Hậu-giang là hàng của người
Annam trong tỉnh và Langsa chung
lập tại Mỹtho, nơi đường mé sông, gần
cầu Tàu tuần, đã khai trương bán dặng
mấy tháng nay. Cuộc thương mại của
Hàng càng ngày càng tấn phát, cũng
nhờ có đồng bang vị tình lui tới.

Tại Hàng có bán đủ thứ hàng hóa,
hàng tây, hàng bắc, hàng tàu, nhiều,
lành, xuyên, nhuộm thiết tốt, dù giấy,
đèn, xà-bông, thuốc hút, đồng hồ vàng,
bạc hiệu Lip, vân vân, còn nhiều thứ
hàng hoá khác nữa kể không xiết.

Vậy xin mời quý khách có dám tiện
chi, hoặc khi nào có dịp chi qua chợ
Mỹtho, xin vui bước ghé lại Hàng
thì rõ biết.

Xin quý khách nhớ một điều là Hàng
này của người đồng hương ta công
lao lập ra. Mua một món chi giúp cho
Hàng, dầu nhỏ món bạc nào, thì cũng
là giúp cho người quê hương nên cuộc
tranh thương cùng ngoại quốc. Đó là

gương tốt cho người Nam ta, để cho
nhà em nương theo mà lần bước vào
cuộc lý tài, hầu đặng tranh chút lợi
quyền cho quê vức.

Được như thế thì chẳng bao lâu đồng
bang ta sẽ chung hưởng mỗi lợi trong
bốn xứ.

Nay kính,
Quản Lý Hậu-giang đương hàng
Mỹtho.
Nguyễn-tấn-Thạnh.

Ngò cùng lục châu

Tại nhà in Hậu-giang (Cantho) có bán
thứ Carnet để đựng giấy bạc mới bày:
như giấy 0,10 0,20, và 0,50.

Vậy quý vị nên mua 1 cái để đựng
đựng giấy bạc ấy, đã tiện mà lại khỏi
bị rách rách.

Giá bán thật rẻ mỗi cái 0\$20 mà thôi
Nhà in Hậu giang
Kính cáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám-đốc Quesnel sáng lòng
muốn bán hai sở ruộng của ngài, ở tại
Tháp-mười Mỹtho, sở thứ nhất được
46 mẫu, ở dựa mé kinh, sở thứ nhì
được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là
kinh Tổng-đốc Lộc, kinh này xấp xỉ mới
vết lại lổn lổn, bề ngang chừng 40 thước
nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như
muốn chở lúa thẳng lên Chợ-lớn đi ngã
sông Vaico cũng dễ lắm.

Hai sở ruộng ấy đều là đất thuộc tốt
lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá
chi nữa hết; lại sẵn trong đất có mười
ba cái địa, cá rất dai lợi. Có một sở đất
khác kể cận với hai sở ruộng nói trên
đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu
Spindel đã bị nhà nước tịch thu lại và
có lẽ trong một ít lâu sẽ giao giá bán.
Hai sở ruộng của quan Giám-đốc
Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới
15 ngàn giá.

Ai muốn mua hai sở đất ấy xin gửi
thư cho quan Giám-đốc Quesnel tại
Saigon, hay là gửi cho sở Nhứt-trình An-
hà tại Cantho mà thương nghị, và đến
xem bản đồ thì hiểu rõ.

MỸ KỸ

TRƯƠNG-NGOC-GIU Propriétaire

Tiệm họa chơn dung và khắc con dấu ở
đường Turc, số 16, ngang nhà hàng Mollet
-SAIGON

Kính cáo cùng chư Quới-khách dặng
hay, tiệm tôi có khắc con dấu bằng
đồng, bằng mỏ thung, bằng cây—có
chạm bằng đồng, cũng chạm nhẵn hiệu
—có làm mộ bia chạm bằng đá cẩm
thạch, có thợ họa chơn, chạm hình
người mà vẽ: vẽ bằng dầu sơn vô bổ
về nước thuốc màu, hay là bằng mực
tàu, hoặc bằng viết chì than—họa biển,
liền, tranh sơn thủy—theo rạp hát—
khắc hình chơn dung vô bản đồng, bằng
đá cẩm thạch để theo mộ bia—trăm năm
cũng chẳng phai—có thợ chạm các thứ
cây danh mộc.

Nbư Quới-Khách nào muốn hỏi giá
tiền về món chi xin gửi thư cho tôi, tôi
sẽ gửi cáo-bạch (Catalogue).

TRƯƠNG-NGOC-GIU. Cẩn khải.

Phổ cáo đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quán,
Tại Cantho, tạo sáng đến rày,
Lục-châu quân-tử, ơn dày
Mẫn-cần mua giúp, ngày nay thanh-hành,
Thanh-hành dặng cửa hàng rộng mở
Mấy sấm thêm, thấy thợ tin rờng,
Lành in chi thấy đẹp xong,
Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng
(thiệp-tan).

Toa, sổ, bộ, làm cang kỹ lưỡng,
Chắc lại bền chẳng nhượng của người
Nói chi sách đóng thì thôi!

Lưng da, lưng bố, dễ dãi ít hư.
Sách in sáng, in từ, Kim Túy,
Tự điển cùng Sử ký Đại nam.

Tuần tra Pháp lệ, dạy kham,
Cach thi hành án, thiết làm rất hay.
Thước, viết nghiên sáng đây đủ hạng
Thiếu chi dầu giấy láng, mực ngời;
Chuồn trao, nào phải những lời.

Sang chơi 1 chuyển xin mời các ông
Tuy vật liệu, nay không dễ đủ,
Bổn quán nào dám phụ ý ai,

Khó nhọc thứ mấy chẳng nài,
Miếng cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn.
An-Hà An-Quán Bđ Delanoue Can-tho
Đón kính.

Tiệm thợ bạc

của M. CAO-VĂN-HY
108 Boulevard Bonnard—Saigon

Tiệm này có bán đủ các thứ đồ nữ-
trang theo kiểu kim thời, xinh đẹp khéo
lạ vô cùng; những là: vàng vòng, chuỗi
hột, hoa tai, cườm, dây chuyền, nơ,
xuyến v. v. kiến chạm rất nên huê dặng
Xin các bà, các cô hãy đến xem thử
một lần thì biết.

Nay kính
Cao-văn-Hy cẩn khải

Cáo bạch

Có bán cang
viết "PORTE-
PLUMES À RÉSER-
VOIR" ngòi viết
bằng vàng thiết
cao "PLUMES EN
OR CONTRÔLÉ"

14k không
sét không mòn.

Có khẩu (AGRAF)
một đầu thibút
viết, còn đầu
kia thì viết chì

(PORTEMINE); có
phụ thêm 1
hộp nhỏ đựng

năm cộng chi
để thay. Cây
viết này nếu
gìn giữ xài
mười năm
không hư.

Xin đừng
tưởng rằng cây
viết này giống
theo cang viết
năm cũ, một
đồng của khách

Mua về, nếu
xài không dặng
không xứng
dáng với đồng
tiền thì trả lại
Bổn hiệu sẽ trả
tiền lại đủ.

Giá một cây
là (có hộp, có
comptegoutie)
4\$50

Mua nguyên lổ
về bán lại cang
tính giá nhie
hơn nhiều.

Cũng có trư
bán mực sty-
lographique
bleue black

thứ tốt
giá một
ve là
0\$50

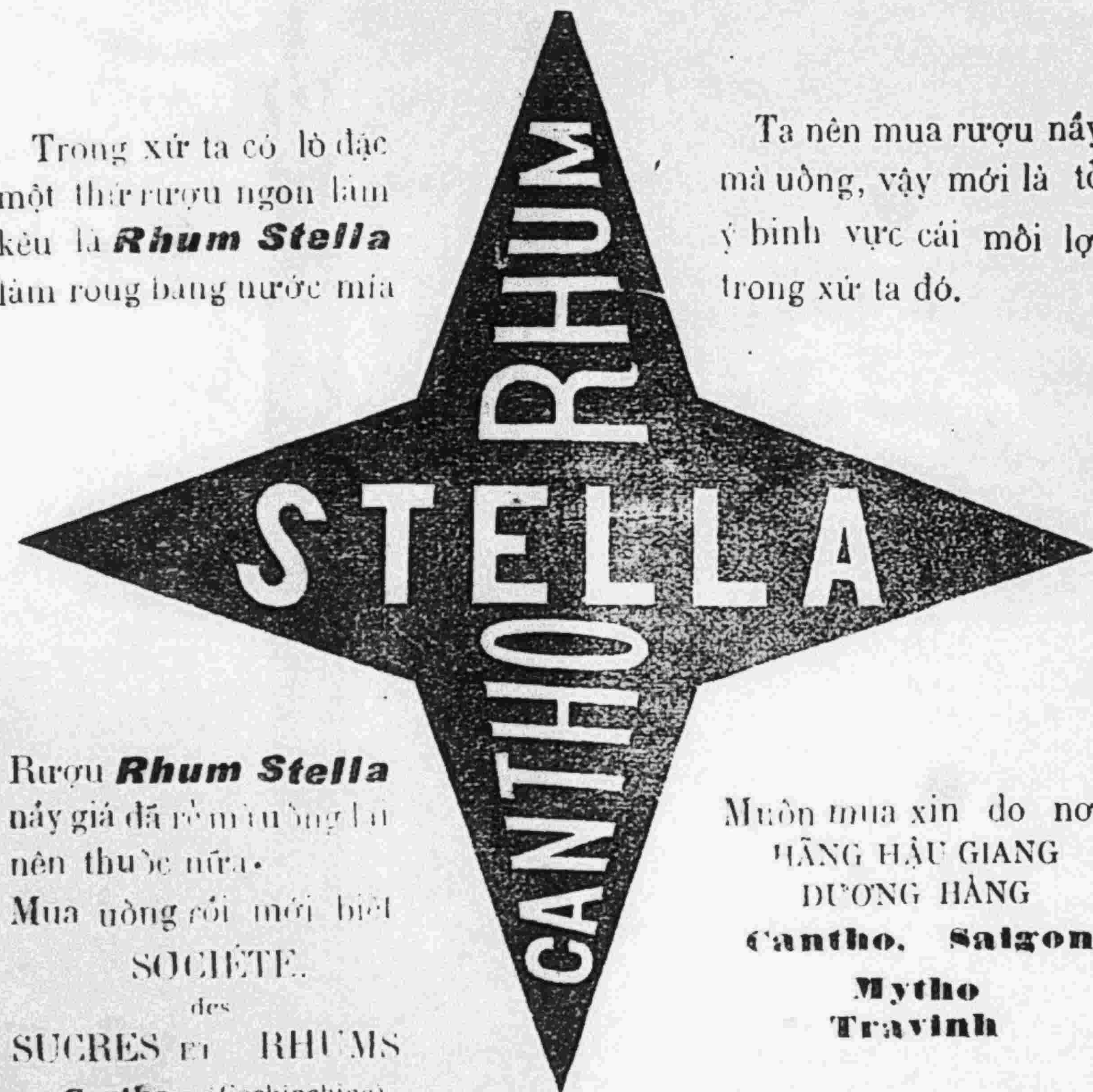

Trữ bán tại
nhà in An-Hà
CANTHO

HỒI DÔNG BANG

Trong xứ ta có lẽ đặc
một thứ rượu ngon làm
kêu là **Rhum Stella**
làm rượu bang nước mía

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tỏ
ý bình vực cái môi lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ nên uống lại
nên thuộc nữa.

Mua uống rồi mới biết
SOCIÉTÉ.

des
SUCRES et RHUMS
Cantho (Cochinchine)

Muôn mua xin do nơi
HÃNG HẬU GIANG
DUONG HANG

Cantho, Saigon

Mytho
Travinh

Vậy môi lợi càng ngày về tay đông chương